

Paweł Pietrusiak

Sprawozdanie z działalności dydaktyczno-naukowej Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie za rok akademicki 1999/2000

Resovia Sacra. Studia Teologiczno-Filozoficzne Diecezji Rzeszowskiej 7,
327-334

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Ks. Paweł Pietrusiak

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WYŻSZEGO SEMINARIUM
DUCHOWNEGO W RZESZOWIE W ROKU AKADEMICKIM
1999/2000**

Studia filozoficzno-teologiczne i formacje duchową w roku akademickim 1999/2000 w Wyższym Seminarium Duchowym w Rzeszowie rozpoczęło łącznie na sześciu rocznikach 156 alumnów, z czego 36 na roku pierwszym. Decyzją Księdza Biskupa Ordynariusza nowym Rektorem WSD w Rzeszowie został ks. dr Jerzy Buczek, dotychczasowy Kanclerz Kurii Diecezjalnej. Do pracy w Seminarium zostali skierowani także inni kapłani: ks. mgr Bogusław Przeklasa – prefekt, ks. mgr Mieczysław Barć – ojciec duchowny, ks. dr Krzysztof Tyburowski – prefekt. Praca wychowawcza Księży Przełożonych i Profesorów skupiała się wokół czterech wymiarów formacji, wskazanych przez dokumenty Kościoła: duchowej, intelektualnej, duszpasterskiej i ludzkiej.

1. Formacja duchowa

Formacja duchowa, której podporządkowane były inne wymiary formacyjne, ogniskowała się wokół słów podkreślających specyfikę Roku Wielkiego Jubileuszu: *Te Deum laudamus*. Składały się na nią codzienne i okresowe modlitwy i ćwiczenia ascetyczne zalecane przez *Regulę życia WSD w Rzeszowie*. Szczególnie intensywnym momentem duchowej formacji był czas rekolekcji. W dniach 17–23 października jesienne rekolekcje dla roczników od I do V przeprowadził ks. dr Jan Kalniuk, Rektor WSD XX. Sale-

tynów w Krakowie. W tym samym czasie odbywały się rekolekcje przed diakonatem dla alumnów kursu VI. Prowadził je ojciec duchowny ks. dr Stanisław Mazur. 23 października 1999 roku w Katedrze Rzeszowskiej J.E. ks. bp Edward Białogłowski udzielił święceń diakonatu dwudziestu sześciu alumnom naszego Seminarium.

Rekolekcje wielkopostne w dniach od 4 do 8 marca 2000 r. przeprowadził ks. bp Edward Białogłowski. Po ich zakończeniu udzielone zostały posługi lektoratu, akolitu i kandydatury.

Ważnym elementem formacji duchowej były comiesięczne dni skupienia dla kleryków. Pierwszy, powakacyjny Dzień skupienia przeprowadził ks. rektor Jerzy Buczek. Listopadowy dzień skupienia poprowadził Ojciec Duchowny Stanisław Mazur. Maryjna refleksja podczas Nowenny przed Uroczystością Niepokalanego Poczęcia NMP to dzieło ks. Franciszka Dziedzica, Dyrektora Diecezjalnego Muzeum. 7 grudnia, w wigilię Uroczystości, klerycy III roku przyjęli sutannę z rąk ks. bpa Edwarda Białogłowskiego. Pierwszy dzień skupienia w 2000 r. przeprowadził ojciec duchowny Mieczysław Barć. W lutym dniowi skupienia przewodniczył ks. prefekt K. Tyburowski. W niedzielę Wielkiego Postu ks. Janusz Sądel, Sekretarz Ks. Bpa Ordynariusza, głosił pasyjne rozważania podczas nabożeństwa Gorzkich Żali. Kwietniowy dzień skupienia poprowadził ks. prefekt B. Przeklasa, zaś w maju ks. Paweł Pietrusiak. Dnia 1 czerwca 2000 r. w Katedrze Rzeszowskiej ks. bp Kazimierz Górny udzielił święceń kapłańskich 20 diakonom.

Donośnym wydarzeniem ubiegłorocznego roku formacji było uczestnictwo wspólnoty seminaryjnej w dziękczynnych uroczystościach za beatyfikację męczenników II wojny światowej pochodzących z terenu naszej diecezji: 27 września w Siedliskach za beatyfikację bł. Józefa Kowalskiego, 17 października w Ustrobnej za beatyfikację Stanisława Starowieyskiego, 24 października za beatyfikację Ks. Romana Sitko w Czarnej Sędziszowskiej, 11 listopada za beatyfikację Natalii Tułasiewicz w Rzeszowskiej Farze.

Ważnym wydarzeniem dla wspólnoty seminaryjnej był dzień 5 stycznia, kiedy to z seminaryjnej kaplicy wyruszył na peregrynację po parafiach diecezji Obraz Pana Jezusa Miłosiernego.

Warto odnotować, że jednym z elementów duchowo-duszpasterskiej formacji alumnów był ich udział w pozaseminaryjnych uroczystościach kościelnych. Trzeba tu wspomnieć uczestnictwo w fatimskich nabożeństwach w katedrze, w Mszach św. z okazji uroczystości Chrystusa Króla, z okazji rocznicy utworzenia diecezji, z okazji Niepokalanego Poczęcia NMP, w żałobnych uroczystościach Dnia Zadusznego na starym cmentarzu przy ul. Tar-

gowej, w liturgicznych obchodach wspomnienia bł. Józefa S. Pelczara, w Drodze Krzyżowej po ulicach miasta Rzeszowa, o uczestnictwie w uroczystych celebracjach Wielkiego Tygodnia w katedrze, o udziale w Diecezjalnych Uroczystościach Wielkiego Jubileuszu i innych.

W ciągu roku odbyły się także dwa dni skupienia dla rodziców alumnów: w listopadzie dla rodziców kleryków z I kursu, zaś w kwietniu dla rodziców diakonów.

Cały trud pracy związany z duchową formacją alumnów naszego Seminarium to głównie dzieło ojców duchownych: ks. dr Stanisława Mazura i ks. Mieczysława Barcia oraz spowiedników seminaryjnych.

2. Formacja intelektualna

Dnia 12 października w katedrze rzeszowskiej odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego rzeszowskich uczelni w której uczestniczyło również Seminarium Duchowne. Mszy św. przewodniczył Ksiądz Biskup Ordynariusz, zaś homilię wygłosił ks. prof. dr hab. Stanisław Koperek, Dziekan Wydziału Teologicznego w Krakowie.

W minionym roku podjęto pierwsze kroki w kierunku wprowadzania nowego *ratio studiorum*. Dnia 26 sierpnia 1999 r. Watykańska Kongregacja ds. Wychowania Katolickiego zatwierdziła przygotowywaną przez kilka lat *Ratio institutionis sacerdotalis pro Polonia* i poleciła jej wprowadzanie. W związku z tym rozpoczęto wykłady z *Wprowadzenia w chrześcijaństwo*, z *misjologii*, wprowadzono *wykłady monograficzne* (ks. B. Przekłasa, ks. K. Tyburowski, ks. J. Buczek, ks. P. Pietrusiak, ks. St. Mazur, ks. K. Szczygieł, ks. E. Rusin), lektorat nowożytny zwiększono z czterech do sześciu semestrów. Zmiany te, tylko częściowo uwzględniające propozycje nowego *ratio*, były pierwszym krokiem ku przyszłemu sukcesywnemu wprowadzaniu nowego *Ratio*.

Nad intelektualną formacją alumnów czuwało grono Księży Profesorów i świeckich wykładowców mianowanych przez ks. Biskupa w liczbie 42. W zeszłym roku w skład grona profesorskiego weszli nowi wykładowcy: ks. dr K. Bochenek, ks. dr A. Motyka, ks. dr P. Steczkowski, ks. dr K. Tyburowski, ks. mgr A. Sołtys, ks. mgr lic. Andrzej Urban, p. A. Piecuch (aktor teatru lalek „Kacperek”), prof. Maria Koczur (j. niemiecki).

Dydaktyczna działalność Seminarium była możliwa dzięki stałej trosce Księdza Biskupa Ordynariusza o specjalistyczne kształcenie kapłanów oraz dzięki pomocy Księży Profesorów z sąsiednich diecezji: z Tarnowa i z Prze-

myśla, z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Oprócz wykładów alumni uczestniczyli w seminariach naukowych (21), gdzie pod kierunkiem Księża Profesorów przygotowywali prace magisterskie. Prowadzone były lektoraty z języków angielskiego, niemieckiego, francuskiego i włoskiego. W formie dodatkowej zorganizowano także lektoraty j. czeskiego i ukraińskiego. Systematyczną pracę naukową uzupełniały wykłady zaproszonych gości oraz sympozja, konferencje i spotkania naukowe. Warto tu wspomnieć wykład Ks. Prof. dra hab. Krzysztofa Szczygła na zakończenie jego wykładów monograficznych z bioetyki (18 V), wykład ks. prof. dra hab. Józefa Kudasiewicza oraz Sympozjum na temat nowych ruchów kościelnych. Podczas sympozjum referaty wygłosili między innymi ks. prof. dr hab. Łukasz Kamykowski, prorektor Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie oraz p. Roberto Saltini, odpowiedzialny w Polsce za ruch „Focolare”. Dnia 29 kwietnia odbyło się natomiast sympozjum katechetyczne na temat *Jubileuszowe zadania katechetów* w którym uczestniczyła cała wspólnota seminaryjna.

Należy zaznaczyć, że delegacje alumnów uczestniczyły ponadto w sympozjach organizowanych przez inne ośrodki myśli teologicznej w Polsce, odpowiadając w ten sposób na kierowane do nas zaproszenia.

Podsumowaniem i weryfikacją naukowych wysiłków studentów były sesje egzaminacyjne, podczas których alumni po wcześniejszym uzyskaniu wszystkich zaliczeń złożyli w sumie 67 egzaminów. Księża diakoni w dniu 27 kwietnia 1999 r. uczestniczyli w komisyjnym egzaminie magisterskim pod przewodnictwem ks. prof. dra hab. Tadeusza Łukaszuka, prodziekana Wydziału Teologicznego PAT w Krakowie.

Warto tu przypomnieć, że od 1994 r. Wyższe Seminarium Duchowne w Rzeszowie posiada afiliację do PAT w Krakowie. W ramach umowy z PAT w Krakowie tytuły magistra teologii zdobyło w 1999 r. także pięciu kapłanów pracujących w diecezji rzeszowskiej i przemyskiej.

W roku akademickim 1999/2000 jeden kapłan naszej diecezji uzyskał tytuł doktora filozofii na KUL-u: ks. Krzysztof Bochenek.

Niezbędnym elementem intelektualnej formacji alumnów jest Biblioteka WSD w Rzeszowie, która posiada obecnie ponad 35 tysięcy woluminów. Dzięki zaangażowaniu opiekuna Biblioteki, ks. dra Krzysztofa Tyburowskiego i pracy wakacyjnej alumnów uporządkowano księgozbiór biblioteczny posuwając równocześnie do przodu prace katalogowania. Trwają także prace nad komputerowym katalogowaniem księgozbioru. Większość zbioru pochodzi z darów z bibliotek prywatnych oraz z bibliotek diecezji sąsiednich, a także przez bieżące nabywanie nowych wydawnictw książkowych

i czasopism. Biblioteka seminaryjna, w możliwym dla siebie zakresie, udostępnia swe zbiory środowisku akademickiemu Rzeszowa, a także sama korzysta z bibliotek innych uczelni Rzeszowa.

Ważne zaplecze naukowe WSD w Rzeszowie stanowią Zakłady Naukowe (biblijny, filozoficzny, teologiczny, historyczny) obejmujące łącznie ok. 5000 podręcznych pozycji książkowych. Biblioteka posiada ok. 250 tytułów czasopism, oraz aktualnie abonuje 90 tytułów czasopism naukowych, krajowych i zagranicznych.

Ważnym zapleczem dydaktycznym jest sieć komputerowa. Od czterech lat WSD Rzeszów uczestniczy w lokalnej sieci komputerowej uczelni Rzeszowa (RMSK). Dzięki wewnętrznej i zewnętrznej sieci komputerowej, WSD w Rzeszowie posiada szeroki dostęp do światowych zasobów sieciowych. Wykłady z informatyki dla alumnów roku III prowadzi p. prof. J. Bajorek z Politechniki Rzeszowskiej.

Owoce pracy naukowej środowiska WSD w Rzeszowie są publikacje. Na uwagę zasługuje regularnie wydawany rocznik „*Resovia sacra – Studia teologiczno – filozoficzne Diecezji Rzeszowskiej*” (pod redakcją ks. dra hab. Stanisława Nabywańca). Wielu Profesorów WSD Rzeszów publikowało swe artykuły w urzędowym piśmie Diecezji Rzeszowskiej „*Zwiastowanie*”, a także w innych czasopismach naukowych.

Od początku istnienia WSD w Rzeszowie, staraniem kleryków wydawany jest kwartalnik „*Znak Łaski*”, gdzie oprócz bieżących informacji nt. życia seminaryjnego, umieszczane są artykuły o tematyce teologicznej i filozoficznej.

Działalność naukowa Profesorów WSD Rzeszów przejawiała się także w ich aktywnym udziale w życiu diecezji i uczelnianego środowiska rzeszowskiego. Prowadzili oni wykłady podczas kongregacji rejonowych księży i świeckich oraz w ramach *formatio permanens*. Uczestniczyli ponadto w przygotowywaniu programów na antenie Diecezjalnego Radia *VIA*. Stałą formą działalności Księży Profesorów WSD w Rzeszowie są wykłady i ćwiczenia z etyki prowadzone na niektórych wyższych uczelniach Rzeszowa.

Sprawy związane z intelektualną formacją alumnów koordynował prefekt ds. studiów, ks. dr Paweł Pietrusiak.

3. Formacja duszpasterska

W ramach formacji duszpasterskiej działały wśród alumnów liczne agendy, mające na celu pogłębienie ich duszpasterskich zainteresowań. Na

szczególne uznanie należy praca koła misyjnego i charytatywnego. Ogromnie ważną rolę odegrali tutaj licznie odwiedzający nas goście.

10 października przybył do naszej wspólnoty o. Adam Cytrynowski ze Zgromadzenia Ojców Białych, pochodzący z Frysztaka, a pracujący obecnie na misjach w Tanzanii. O. Adam na zakończenie obchodów Tygodnia Misyjnego wręczył, w obecności Diecezjalnego Referenta ds. misji – ks. S. Tarnawskiego grupie kleryków legitymacje Papieskiej Unii Misyjnej. 18 grudnia gościliśmy Księża Biskupów z Ekwadoru, z bpem Jose Maria Ruiz'em na czele, Przewodniczącym Konferencji Episkopatu Ekwadoru. W styczniu wspólnotę seminaryjną odwiedzili księża Richard Moth i o. Kevin Haggerthy – rektor Londyńskiego Seminarium w Womersley, którzy przedstawili sytuację Kościoła Katolickiego w Wielkiej Brytanii i zachęcili do rozważenia możliwości wyjazdu do pracy duszpasterskiej w Anglii. Trudności i nadzieje Kościoła na Wschodzie przedstawił nam ks. Tomasz Peta, Administrator Apostolski Astany z Kazachstanu przebywający w Polsce wraz z misjonarzami z Polski pracującymi w Kazachstanie, wśród których był obecny ks. Józef Trela pochodzący z naszej diecezji. O. Wojciech Darzycki, franciszkanin opowiadał o swoim zaangażowaniu i pełnej poświęcenia pracy kapłańskiej w sowieckim imperium. Pod koniec roku akademickiego gościliśmy Księża Biskupów z Czadu: ks. abpa Vandam'a z N'jamenu – Przewodniczącego Konf. Episkopatu Czadu, który prosił o nowych kapłanów *fidei donum* i o pomoc personalną profesorów w prowadzeniu jedyne w Czadzie Seminarium Duchownego. Również spotkanie z ks. bp Wiktorem Skworcem zakończyło się zachętą do przyszłej pracy misyjnej poza granicami Polski. Ciekawą inicjatywą była klerycka kolęda misyjna, kiedy to alumni z Kleryckiego Koła Misyjnego śpiewali kolędy odwiedzając mieszkania, a zebrane pieniądze przeznaczono na cele misyjne (stypendium dla kleryka w Kamerunie). Cenną inicjatywą Kleryckiego Koła Misyjnego jest redagowanie „*Biuletynu Misyjnego Diecezji Rzeszowskiej*”.

Seminarium było także miejscem spotkania z Przyjaciółmi Seminarium zorganizowanymi dwa razy przez Stowarzyszenia Przyjaciół WSD, którym kieruje ks. dr S. Mazur. Dzięki wyjazdom Księża Przełożonych i alumnów na parafie (jesień i Niedziela Dobrego Pasterza) powstały nowe Koła Przyjaciół WSD. Gościliśmy również Księża Emerytów przy okazji opłatkowego spotkania.

Formacja duszpasterska alumnów, którą kierował w sposób szczególny ks. prefekt Krzysztof Tyburowski, dokonywała się także dzięki dobrze działającym grupom duszpasterskim (Oaza, KSM, Odnowa w Duchu Świętym),

dzięki uczestnictwu alumnów w wakacyjnych turnusach wielorakich duszpasterstw diecezjalnych, dzięki ich asystowaniu przy wielu uroczystościach w Rzeszowie, poprzez śpiew Męki Pańskiej w kilku parafiach diecezji i poprzez liczne spotkania z duszpasterzami (rok VI w ramach poniedziałkowych spotkań, inni w ramach spotkań organizowanych przez poszczególne agendy seminaryjne).

4. Formacja ludzka

Alumni chętnie uczestniczyli w imprezach kulturalnych organizowanych we własnym zakresie lub proponowanych przez rzeszowskie środowiska kulturalne. Kilkakrotnie byli gośćmi Teatru im. Wandy Siemaszkowej, Filharmonii Rzeszowskiej oraz kin proponujących wartościowe filmy. Sami byli autorami kilku wieczornic, spotkań i przedstawień. 11 listopada wieczorem, po uroczystościach patriotycznych przy pomniku pułkownika Lisa – Kuli w Rzeszowie, klerycy II roku przygotowali wieczornicę poświęconą walce narodu polskiego o odzyskanie niepodległości. 21 listopada odbyła się wieczornica pt. „Błogosławieni” nawiązująca do czterech beatyfikowanych męczenników pochodzących z terenu naszej diecezji. W grudniu, z okazji św. Mikołaja, uczestniczyliśmy w wieczornicy uwrażliwiającej na problemy ludzkiego cierpienia i biedy, zaś w styczniu podczas akademii pelczarowskiej wsłuchaliśmy się w myśli Patrona naszej diecezji. Podczas opłatkowego spotkania alumni kursu I przygotowali pełne radości „Jasełka” pod kierunkiem p. Andrzeja Piecucha. Wielkopostna inscenizacja „Mój Chrystus połamany” to owoc pracy kursu III. Gościliśmy również ks. prof. J. Szymika, poetę i teologa, kierownika Katedry Teologii Dogmatycznej KUL, oraz p. Annę Nehrebecką, którzy podzielili się ze wspólnotą seminaryjną ich zamysłowaniem do poezji. Koordynowaniem życia kulturalnego w Seminarium zajmował się ks. prefekt Bogusław Przeklasa.

Dobrze działały agendy sportowe. W trosce o zdrowie, klerycy uczestniczyli w zajęciach sportowych na dwóch salach gimnastycznych i na basenie. Korzystali równocześnie z małej siłowni znajdującej się w budynku Seminarium. Na wiosnę zorganizowano seminaryjny Dzień Sportu, w którym uczestniczyło wielu alumnów w wielorakich dyscyplinach sportowych. Na początku maja ze swoimi wychowawcami alumni wyjechali na wycieczki (Tatry, Bieszczady, Ukraina, Magurski park Narodowy).

Niniejsze sprawozdanie odnotowuje jedynie ogólny zarys działalności Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie. Na działalność tę składa się bowiem wysiłek duchowy i intelektualny każdego z profesorów, kapłanów i świeckich oraz samych alumnów. Należy wyrazić Panu Bogu dziękczynienie, a ludziom wdzięczność za kolejny rok owocnej pracy formacyjnej WSD w Rzeszowie.

Ks. Paweł Pietrusiak